

**Gemeente
Rotterdam**

Bestuurs- en Concernondersteuning
Haven, Economie, Horeca, Bestuur (wijken en
kleine kernen)
Robert Simons

Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam
Website: www.rotterdam.nl

Van: T.J.W. Sinke
Telefoon: 14 010
E-mail: bbo@rotterdam.nl
Ons kenmerk: M2401-7377 - 24bo004784

Onderwerp: Initiatiefvoorstel Biljoen
(GroenLinks) over Voorbij de economische
groei: brede welvaart in Rotterdam

Datum: B&W 21 mei 2024

Aan de gemeenteraad

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

Deze brief is het advies van het college op het initiatiefvoorstel 'Voorbij de economische groei: brede welvaart in Rotterdam', dat op 25 januari 2024 is ingediend door M. Biljoen (GroenLinks).

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

- Coalitieakkoord Eén stad: Als gemeentelijke overheid werken we aan het versterken van de brede welvaart van Rotterdammers in de stad. Dit is concreet gemaakt in ons coalitieakkoord met vijftien collegetargets en met doelen en inspanningen voorzien van indicatoren in de begrotingsprogramma's.
- 23bb005797: Collegebrief over Brede welvaart
- 23bb006221: Collegebrief over SDG-rapportage 2023
- 24bb000315: Koersbrief economie: visie van het college op de Rotterdamse economie
- 24bb001328: Collegebrief over Wijkprofiel 2024
- 23bb005578: Raadsvoorstel over Rotterdams Burgerberaad Klimaat – startnotitie
- 24bb002271: Motie 'Rotterdamse denktank voor de economie van morgen'
- 21bb12980: Omgevingsvisie Rotterdam: De Veranderstad, werken aan een wereldstad voor iedereen

Toelichting:

Allereerst bedanken wij u voor dit uitgebreide initiatiefvoorstel. Wij waarderen het dat er vanuit de gemeenteraad aandacht wordt gevraagd voor ideeën en initiatieven om de kwaliteit van leven van Rotterdammers nu en in de toekomst te verbeteren. Het initiatiefvoorstel roept de gemeenteraad op het college opdracht te geven om met een aantal maatregelen een brede welvaartsaanpak binnen de gemeentelijke besluitvorming te verankeren.

Het doel hiervan zou zijn om alles wat van waarde is voor Rotterdammers te betrekken bij besluitvorming, en in kaart te brengen hoe de brede welvaart in Rotterdam ook voor toekomstige generaties veiliggesteld kan worden. Daarbij beoogt het initiatiefvoorstel een kwaliteitsimpuls te geven aan de beleidsstukken en raadsvoorstellen.

Het college onderschrijft het belang om breder te kijken dan alleen de groei van materiële welvaart. De kwaliteit van leven van Rotterdammers hangt af van veel meer factoren, zoals veiligheid, gezondheid, onderwijs en sociale cohesie. De bevordering van *brede welvaart* gaat volgens het initiatiefvoorstel over het behouden en verbeteren van de kwaliteit van leven en de mate waarin deze ten koste gaat van die van generaties na ons of mensen uit andere delen van de wereld. Wij willen benadrukken dat dit college ook het werken aan de brede welvaart in het hier en nu, voor huidige Rotterdammers, en de wegingen tussen verschillende dimensies die hierop van invloed zijn, van belang acht.

Om te weten hoe Rotterdam ervoor staat, en wat voor beleid de stad nodig heeft, is het inderdaad zinvol om over een breed spectrum aan factoren kennis te verzamelen en verschillende aspecten van welvaart tegen elkaar af te wegen. De brede welvaartsaanpak, zoals de afgelopen periode is ontwikkeld door verschillende planbureaus en kennisinstellingen, biedt hier nuttige aanknopingspunten voor. Het college verwelkomt dan ook de aansporingen van GroenLinks om hiermee aan de slag te gaan, en om met burgers, wijkraden, ondernemers etc. in gesprek te blijven over wat zij belangrijk vinden. De brede welvaartsaanpak is op landelijk en regionaal niveau nog volop in ontwikkeling, wat een concrete vertaling naar een lokale beleidscontext op dit moment nog complex maakt. Het is daarom belangrijk om landelijke ontwikkelingen monitoren en het gesprek met experts aan te gaan.

Zoals verwoord in de 'koersbrief economie 2030' (24bb000315) en de collegebrief over de SDG-rapportage (23bb006221) willen we brede welvaart versterken met sturing op en rapportage over de *Sustainable Development Goals* (SDG's). Sinds de aansluiting bij de Gemeente4GlobalGoals-campagne van de VNG in 2020 heeft de gemeente verschillende stappen genomen om de SDG's in te bedden in de gemeentelijke organisatie. De SDG's helpen om de thematische insteek van brede welvaart te vertalen naar doelstellingen en een gemeenschappelijke (internationale) taal die ook wordt gebruikt door bedrijven en andere instellingen. De brede welvaart-thema's die het CBS onderscheidt en de SDG's zijn dus aan elkaar gekoppeld.

Tegelijkertijd wil het college graag voortbouwen op ontwikkelingen die al in gang zijn gezet om de focus te kunnen houden op de uitvoering. Gezien de complexiteit van het concreet maken van een brede welvaartsaanpak, willen we het denkkader gebruiken op een manier die aansluit bij bestaande werkwijzen. In onze reactie per aanbeveling uit het initiatiefvoorstel wordt daarop ingegaan.

Reactie per opdracht van initiatiefvoorstel

In het initiatiefvoorstel wordt met het ontwerpbesluit een aantal opdrachten voorgesteld. Onderstaand is per opdracht aangegeven op welke manier het college er al aan werkt en geeft het college een advies om wel of geen gevolg te geven aan de opdracht.

1. *De huidige stand van de brede welvaart voor het 'hier en nu' en 'elders en later' van Rotterdam in kaart te brengen aan de hand van gegevens van de afdeling Onderzoek en Business Intelligence en het CBS;*

Collegereactie – opdracht 1 overnemen, met als kanttekening dat 'elders' en 'later' nader onderzoek behoeft.

De meest recente uitgave van de Staat van de Stad (2021) nam het brede welvaartsbegrip, zoals gebruikt in de 'Monitor Brede Welvaart en de Sustainable Development Goals' (van het CBS), als uitgangspunt voor de thematische indeling en keuze van indicatoren. De afdeling Onderzoek en Business Intelligence (OBI) is momenteel in samenspraak met de clusters bezig met het omvormen van de Staat van de Stad van een publicatie naar een online monitor, waarin de cijfers blijvend actueel worden gepubliceerd. Aangezien we wederom aan willen sluiten bij de brede welvaart-thema's van het CBS, kan dit product worden gezien als de brede welvaartmonitor van de gemeente Rotterdam. Momenteel is de Staat van de Stad vooral ingericht om het 'hier en nu' in kaart te brengen en een vergelijking te maken tussen Rotterdam en andere G4-steden. Er zijn op dit moment niet voldoende indicatoren voorhanden die inzicht geven in hoe Rotterdam scoort op de dimensies brede welvaart 'later' en 'elders'. Met name de impact van lokale regio's op de dimensie 'elders' is lastig te meten; daarom heeft het CBS deze dimensie ook nog niet meegenomen in de Regionale Monitor Brede Welvaart. Het college wil zich op de hoogte blijven stellen van de inspanningen van planbureaus, kennistellingen en de VNG om indicatoren te ontwikkelen die de gevolgen voor de brede welvaart 'elders' en 'later' in kaart brengen. Daarnaast spant het college zich in voor een nadere doorwerking van kennis over brede welvaart in beleidsdocumenten, de monitoring van de voortgang daarvan, en de te gebruiken indicatoren in de begrotingsprogramma's.

Ten aanzien van de voortgang op de SDG's heeft uw raad op 26 september 2023 de Rotterdamse SDG-rapportage 'Doelen voor Rotterdamse doeners 2023' ontvangen, die de stand van zaken op de 17 SDG's in de stad Rotterdam kort en bondig weergeeft.

Een ander belangrijk monitoringsinstrument is het Wijkprofiel, waarmee we inzicht verkrijgen in hoe de stad ervoor staat en hoe bewoners dat beleven. Daarbij worden veel thema's en indicatoren meegenomen die passen bij het brede welvaartsbegrip, onder de noemers van de sociale, fysieke en veiligheidsindex. De laatste resultaten zijn begin maart 2024 openbaar gemaakt (24bb001328: Collegebrief over Wijkprofiel 2024, www.wijkprofiel.rotterdam.nl). Het Wijkprofiel bestaat inmiddels 10 jaar. De komende tijd wordt bekeken of de nu gebruikte meetbare feiten en cijfers enerzijds, en vragen over de beleving van Rotterdammers anderzijds geactualiseerd dienen te worden zodat deze nog beter passen in de huidige tijdsgeest. Hierbij wordt ook de relatie met brede welvaart meegenomen.

2. *Een gezamenlijke langetermijnagenda te ontwikkelen over waar we willen dat Rotterdam staat in 2040 in samenspraak met burgers, wijkraden, ondernemers en andere belanghebbenden*

Collegereactie: opdracht 2 niet overnemen, wordt al uitgevoerd in andere vormen.

Het college wil graag bouwen op bestaande visie- en beleidsdocumenten. In 2021 heeft uw raad de Omgevingsvisie vastgesteld, een toekomstvisie, gemaakt in samenspraak met burgers en partijen in de stad, voor de fysieke leefomgeving van Rotterdam in relatie tot brede sociaal-maatschappelijke vraagstukken. Hierin wordt inzichtelijk gemaakt welke opgaven de stad op zich af ziet komen, welke hoofdkeuzes daarbij moeten worden gemaakt, en welke koers de gemeente daarbij aan wilt houden. De Omgevingsvisie is een kerninstrument van de op 1 januari 2024 in werking getreden Omgevingswet, die meer ruimte geeft voor ideeën van initiatiefnemers, wat voor belanghebbenden van waarde is en lokale afwegingen. Daarnaast is onlangs de 'Koersbrief economie 2030: visie van het college op de Rotterdamse economie' naar uw raad verzonden, waarin we met behulp van het brede welvaartsbegrip aangeven hoe de Rotterdamse economie ervoor staat, en hoe we de toekomstige economische ontwikkeling van Rotterdam willen versterken en bij welke opgaven onze focus ligt in deze collegeperiode.

Tenslotte heeft Rotterdam zich gecommitteerd aan de zeventien Sustainable Development Goals (SDG's) om de brede welvaart in de stad te versterken. De SDG's vormen een wereldwijd kompas voor iedereen om te doen wat nodig is om de wereld socialer, welvarender en meer toekomstbestendig te maken. Zo ook voor Rotterdam als internationale stad met grote opgaven. Het gebruik van de SDG's helpt om met partners opgabegericht en integraal te werken, en nieuwe partnerschappen aan te gaan en bestaande te verstevigen.

Zoals verwoord in het coalitieakkoord Eén stad, kiest dit college voor een focus op goede uitvoering. Wij willen het gesprek over wat mensen belangrijk vinden over de toekomst van Rotterdam dan ook voeren op laagdrempelige plekken, en in een taal die aansluit bij de leefwereld van Rotterdammers. De werkwijze die is ingezet met Wijk aan Zet is hier een belangrijk instrument voor. Met de komst van 39 wijkraden heeft iedere wijk een eigen vertegenwoordiging waardoor een voortdurende dialoog ontstaat waarin gemeente en de wijk samen zaken bespreken die in de wijk spelen. Het wijkakkoord vormt tot 2026 de basis van de samenwerking van de gemeente en wijk, waarbij er ieder jaar jaaractieplannen worden opgesteld. We doen dit samen: burgers, wijkraden, ondernemers, de gemeente en andere belanghebbenden. Dat element komt terug in een relevant, breed gedragen collegetarget. Zoals aangekondigd in de collegebrief over het Wijkprofiel 2024 (24bb001328) gaan we de komende maanden in alle 39 wijken gesprekken voeren met wijkraden, bewoners en wijkpartners. De uitkomsten uit het Wijkprofiel 2024 zijn de directe aanleiding om op wijkniveau verklaringen en oplossingen te vinden voor de gesignaleerde kansen en problemen. De resultaten zijn begin maart openbaar gemaakt (www.wijkprofiel.rotterdam.nl). We willen van *tellen* naar *vertellen* en de wijkprofieldata van waarde laten zijn voor de wijk.

3. Een kwalitatieve toevoeging aan raadsvoorstellen te maken waarin de gevolgen voor de brede welvaart uit een gezet worden ter bevordering van de navolgbaarheid van beleidskeuzes;

Collegereactie: opdracht 3 is niet direct uitvoerbaar

Het college begrijpt de wens van uw raad om goed geïnformeerde besluiten te kunnen nemen en inzicht te krijgen in de mogelijke impact van beleidskeuzes. U kunt van ons verwachten dat wij u altijd goed informeren over alle relevante besluitvormingsaspecten. We twijfelen echter aan de uitvoerbaarheid van dit voorstel. Het inschatten van de gevolgen van raadsvoorstellen op basis van de indicatoren voor het hier en nu, elders en later is echter niet eenvoudig, deels omdat de daarvoor te gebruiken indicatorenset nog moet worden doorontwikkeld, zoals uitgelegd bij de reactie op aanbeveling 1. Bovendien schat het college in dat deze werkwijze niet voor elk van de meer dan honderd raadsvoorstellen per jaar relevant is. Op dit moment zou deze aanvullende vereiste in het besluitvormingsproces daarom nog niet leiden tot een kwalitatief betere afweging, maar kan het wel leiden tot hogere werkdruk voor de ambtelijke organisatie.

4. 1) Laagdrempelige gesprekken te voeren met bewoners, wijkraden, ondernemers en instellingen over wat brede welvaart betekent voor hen
En
2) Het gesprek met de gemeenteraad te faciliteren waarin antwoorden worden gezocht op de vragen die bij de onvermijdelijke keuzes van brede welvaart horen:
1. Aan welk aspect van brede welvaart wordt vooral belang gehecht?
2. Welke afruilen tussen de aspecten van brede welvaart zijn aanvaardbaar?
3. Welke afruilen tussen brede welvaart 'hier en nu' en 'elders' en 'later' zijn aanvaardbaar?
4. Wat is de gewenste verdeling van het welzijn onder inwoners van de regio?

Collegereactie: opdracht 4-1 wordt al uitgevoerd, voor 4-2 zie opdracht 3.

Zoals verwoord in de reactie op aanbeveling 2 meent het college dat de gesprekken die in de wijk plaatsvinden onder de vlag van Wijk aan Zet al gaan over het afwegen van verschillende aspecten van brede welvaart, op een manier die aansluit bij de belevingswereld van de bewoners. Het brede welvaartsbegrip kan hierbij een hulpmiddel zijn als drager van informatie, in plaats van een doel op zich. Een ander belangrijk gesprek wat op de planning staat is het burgerberaad klimaat, dat in Q2 2024 wordt georganiseerd. Hierbij wordt een groep gelote Rotterdammers gevraagd om nieuwe ideeën en voorstellen te ontwikkelen die bijdragen aan het halen van de klimaatdoelen van de stad. De verschillende brede welvaart-thema's, en de afwegingen die met betrekking tot deze thema's moeten worden gemaakt, komen hierbij ongetwijfeld aan de orde.

Het college denkt dat het gesprek aan de hand van de vragen die onder aanbeveling 4-2 worden genoemd een invulling zijn van de toevoeging aan raadsvoorstellen uit aanbeveling 3. Zoals aangegeven vraagt dat nadere uitwerking van de mogelijkheden om dit ook daadwerkelijk van meerwaarde te laten zijn voor keuzes die worden gemaakt in het hier en nu: op dit moment twifelen wij aan de uitvoerbaarheid van dit voorstel. Het college hoort graag van uw raad welke mogelijkheden u ziet in verdere verbetering van het gesprek.

5. De brede welvaart te verankeren binnen het college van burgemeester en wethouders door een verantwoordelijke aan te stellen die een coördinerende rol oppakt en eindverantwoordelijke is op dit onderwerp;
De brede welvaart te verankeren binnen de ambtelijke organisatie door een kennisteam op te zetten die ambtenaren ondersteund bij en kennis deelt over de brede welvaart aanpak;

Collegereactie: opdracht 5 overnemen.

Binnen het college van B&W fungeert wethouder Simons als bestuurlijk aanspreekpunt voor de brede welvaartsaanpak. We willen benadrukken dat het college in het geheel eindverantwoordelijk is voor het in kaart brengen van de stand van zaken rondom brede welvaart en het inzichtelijk maken van de impact van beleidskeuzes op verschillende aspecten van brede welvaart.

Het college is het ermee eens dat het belangrijk is om kennisvorming over de brede welvaartsaanpak binnen de ambtelijke organisatie te stimuleren. Binnen de organisatie is inmiddels een netwerk ontstaan tussen verschillende plekken in de organisatie waar met brede welvaart wordt gewerkt. Steeds meer ambtenaren laten zich vanuit hun vakmanschap informeren over het onderwerp. Het college wil zich er in het kader van het nu lopende organisatieontwikkelingsprogramma voor inspannen dat coördinatie en kennisvorming ten aanzien van brede welvaart op één plek in de organisatie wordt gecentreerd, zonder dat er een team specifiek voor brede welvaart opgezet wordt.

6. Een periodieke herijking in te bouwen waar de huidige stand van de brede welvaart wordt vastgesteld en gekeken wordt waar bijgestuurd moet worden in de brede welvaart aanpak

Collegereactie: opdracht 6 wordt al uitgevoerd.

Aan de hand van de Staat van de Stad, die is gebaseerd op het brede welvaartsbegrip, is er informatie beschikbaar die uw raad kan gebruiken om voorstellen tot bijsturing van beleid te doen. Bijvoorbeeld in de besluitvorming over verschillende beleids- en programmaplannen en bijbehorende monitoringscycli, evenals in het kader van de besprekingen van de voorjaarsnota en begroting, wanneer het collegebeleid als geheel op de agenda staat.

In de Rotterdamse begroting en het jaarverslag is een SDG-paragraaf opgenomen, waarin we expliciet maken hoe Rotterdam werkt aan de verschillende doelen. De verschillende begrotingsprogramma's inclusief college targets en indicatoren zijn aan Sustainable Development Goals gekoppeld, waardoor de inzet met betrekking tot brede welvaart inzichtelijk wordt.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:

N.v.t.

Wij verzoeken u afrondend om onze overwegingen bij het raadsdebat te betrekken om de opdrachten 1 en 5 over te nemen en opdrachten 2, 3 en 4-2 niet in deze vorm over te nemen. Opdrachten 4-1 en 6 worden in de interpretatie van het college al in de praktijk gebracht. Mocht u het initiatiefvoorstel aannemen dan zullen we dit uitvoeren met in achtneming van de door ons aangegeven nuances.

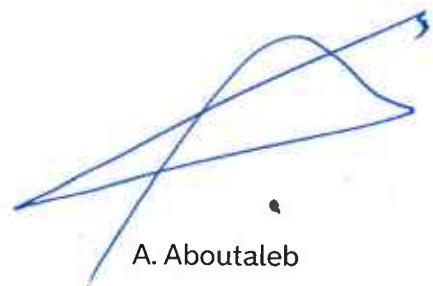
Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized 'J' and 'M'.

J.H. Meijer, L.s.

De burgemeester,

A handwritten signature in blue ink, featuring a large, sweeping 'A' and 'B'.

A. Aboutaleb